

Cursus Gemeente zijn

Zout & Licht Hilversum

Oscar Griffioen

Mei 2020

Les 5 De gemeente binnen de cultuur [CG-5]

Basis Teksten:

- Mat.5:13-14 "...jullie zijn het zout der aarde en het licht der wereld..."
- Mt.13:37-38 – "...de akker is de wereld..."

Onderdeel B – Karakteristieken: Liefde, Aanvaarding en Vergeving; Gemeente en (haar) Cultuur

Les 4 – Liefde, Aanvaarding en Vergeving

Les 5 – De gemeente binnen de cultuur

Les 6 – Vier basis systemen van een cultuur

Les 7 – De reden voor culturele relevantie

1. Het definiëren van Cultuur

- In het algemeen en heel breed zouden we kunnen zeggen: "een sociaal gedeeld ontwerp om te leven" (Lious Luzbetak)
- Het heeft in zich alle aangeleerde patronen van leven en het materiele wat het onderhoud en mogelijk maakt. Hieronder vinden we zaken als
 - Verbale en non-verbale communicatie
 - Voedsel, de "keuken"
 - Muziek en andere kunstuitdrukkingen (literatuur, bioscoop, theater)
 - Het proces van beslissingen nemen
 - Rol tussen man en vrouw
 - Gebruik van tijd (vrije tijd)
 - Werkomstandigheden
 - Manieren waarop we relaties ontwikkelen

- “Cultuur is wat mij een vreemdeling maakt als ik ver van huis ben”, antropoloog Philip Bock
- “Mensen handelen op manieren die betekenis voor hen hebben”, Dr. Doug Samples.

2. God schiep en gaf de opdracht voor “cultuur”

Gen.1:28 is de Scheppings opdracht (“de aarde”)

Gen.2:15 is de Cultuur opdracht (“de tuin”)

A). De bijbel is niet tegen cultuur...

- God’s scheppende kracht en creativiteit is te zien in mensen wereldwijd door de eeuwen heen – als een expressie in culturele uitingen
- De Bijbel zelf komt tot ons als een uiting van cultuur (De Bijbel zelf zouden we niet hebben gehad indien er niet de cultuur was van ‘taal’, schrift, druk, boekbinding, etc.)
- Paulus was zichzelf erg bewust van cultuur als een belangrijke kwestie in evangelisatie en gemeente-structuur
 - Zie bijv. 1Kor.9:19-23
- De Incarnatie: Jezus was niet geboren als een anoniem *ieder*-mens van een *elke*-cultuur
 - Hij werd geboren als Jood, leefde als een Jood, stierf als een Jood en werd begraven als een Jood
 - Indien we net als Jezus in onze bediening geïncarneerd willen zijn, dan moeten we cultuur zien als een belangrijke factor
 - Indien we relatie (“bonding”) willen hebben met de mensen tot wie God ons zendt, dan moeten we met hen wonen en leven in de frase van Joh.1:14
 - NB. Het brengen van het evangelie is meer dan ene evangelisatie-actie
 - Vgl. Joh.4 = over de grenzen van cultuur heen Jezus respecteerde cultuur, maar vond de mens meer van waarde dan de cultuur zelf!
Hij paste zich aan de cultuur van de mensen die Hij wilde bereiken
Om met mensen in contact te staan en te zijn, dienen we hun cultuur te adopteren!

B). De Hemel roemt cultuur

- Openb. 7:9-10 "...uit alle landen en volken, van elke stam en taal..."
- NB. Johannes herkende de verschillende mensen uit de naties ("...Ik zag en zie...")
- Eenheid is niet hetzelfde als Uniformiteit
Het voorbeeld van het lichaam met veel leden
- Satan wil de veelkleurige wijsheid van God vernietigen
Lukt hem aardig: veel gemeenten copieren elkaar en zijn voorspelbaar...!

Illustratie:

Om deze reden adopteerde Hudson Taylor de Chinese kleding en haarstijl (Chinese mannen droegen in de 19e eeuw lange jurken en hadden lang haar in een staart). Taylor werd belachelijk gemaakt door Westelingen, incl. westerse zendelingen, maar de Chinezen ontvingen niet van hem een evangelie gehuld in westerse kleding.

3. Gemeenten zijn verschillend wegens de cultuur (en tijd)

We dienen de heilige Geest ruimte te geven om ons te leiden zodat de Gemeentes die we starten hun eigen vormen kunnen ontwikkelen van leiderschap, aanbidding, bediening en levensstijl

Laten we kijken naar een aantal praktische zaken:

1) Gebouwen voor aanbidding en kerkdienst

- Een van de punten is de architectuur
- De vroegere zendelingen bouwde in China kerken volgens hun eigen cultuur en smaak
 - Gevolg: Chinezen zagen *christendom als een buitenlandse godsdienst (!)*
- Een betere werkwijze had Adoniram Judson in Birma: Hij gebruikte voor het nieuwe kerkgebouw de Birmeese bouwstijl en maakte gebruik van de Birmeese manier van fellowship en zitten en andere typische culturele bijzonderheden

2) Aanbiddings momenten – Muziek

- Het gebruik van een 100-jaar oud Amerikaans gospel-lied ontkent het feit dat muziek veranderd is en dat ook muziek iets typisch cultureels is
- Deze muziek klinkt bijzonder westers in het verre oosten waar men van oorsprong pentatonische muziek heeft (5 ipv 7 tonen in een toonladder)
- Een ander voorbeeld: Luther gebruikte populaire melodiën voor de aanbidding
 - Wees niet bang voor culturele zaken en gebruik ze wijs
 - Zoals Paulus deed, 1Kor.9:19-23
 - Wees creatief met het doel om *effectief* te zijn!

3) Aanbiddings momenten – de Sacramenten

- Charles Kraft sprak met gelovigen in andere landen die geschokt waren over het feit dat je iemand kon dopen in 10 minuten, aangezien in hun cultuur de viering van iets wat maar enigszins belangrijk is minstens drie dagen duurt. Het feit dat de doop maar 10 minuten duurt, gaf aan dat het dopen niet iets belangrijks kon betekenen!
- Ook het voorbeeld van het Heilig Avondmaal voor nieuwe bekeerlingen met Joodse achtergrond (Pascha, of Pesach-maal): De Jood die christen was geworden dacht dat je gewoon de hele dag niet moest eten omdat het Avondmaal een hele maaltijd zou worden (helaas voor hem was het maar één stukje brood en één slokje wijn...?!)

4) Het nemen van beslissingen

- Voorbeelden van leiderschap “oudsten” in Joodse gemeenten en “episcopos” (bischoppen of “overzieners”) in Griekse (dus niet-Joodse) gemeenten
- Beslissingen worden op leidersniveau anders genomen (het proces) in Nederland (“poldermodel”), Amerika en Rusland (de leider heeft altijd gelijk) en Korea (militaristisch als een bevel gegeven)

NB. Dit is niet om bijv. architectuur en muziek en leiderschap en andere zaken uit te lichten om te bekritisieren...

- ...maar dat we allemaal het gevaar lopen dat we meer onze eigen cultuur brengen dan het Evangelie
- En we willen dat dat niet gebeurt:
- We willen het evangelie brengen tot de mensen in hun eigen taal (van hun hart)
- Want christendom is meer dan Gedragsaanpassing ("Behavior Modification")

4 Christus versus de Cultuur

"Ga weg bij de ongelovigen, zonder je van hen af..." 2Kor.6:17

NB. Dit is niet in tegenspraak met 1Kor.9:19vv.

Hoe moeten christenen de cultuur om hen heen zien?

- We moeten er tegen in oorlog zijn?
- Moeten we er op staan dat het wordt "ver-christelijk"?
- Leven we ermee in een soort van ongemakkelijke verhouding?

In 1951 maakte prof. Richard Niebuhr (van Yale University) een schets van de posities die christenen historisch hebben gehad over deze zaak.

Charles Kraft (Fuller Theological Seminary, Missiologist) zei (in 1981) dat het debat van religie versus cultuur niet uniek is voor de christen alleen. Elke generatie moet er over nadenken en weer her-definiëren hoe zij er zelf instaan – aangezien cultuur constant in dynamiek en dus veranderlijk is.

Hier volgt een opsomming van de verschillende houdingen die Christen hebben ten opzichte van de maatschappij en zijn cultuur:

Richard's Niebuhr's boek "Christus en de Cultuur" (1951):

- Christus tegen de cultuur
 - Tegen de kerstboom, passeieren, verjaardagen etc.
 - Bioscoop is van de duivel
 - Voetbal is wereld
 - Politiek is niet van God
 - etc

- De Christus van de cultuur
 - Het verlangen een christelijke cultuur te scheppen
 - Christelijke scholen
 - Christelijke kranten, politieke partijen, etc.
- Christus boven de cultuur
 - Een echte christen houdt zich afzijdig van cultuur
 - De christen als de vreemde eend in de bijt van de maatschappij
- Christus en cultuur in paradox
 - De scheiding van kerk en staat
 - Zondag als de dag van de Heer
 - De rest van de week voor onszelf
- Christus als de transformator van de cultuur
 - Het wachten en uitzien op Zijn wederkomst
 - Dan zal alles één en hetzelfde zijn
 - Omdat Christus alles één maakt
 - Een soort van christelijke saaiheid...?

Charles Kraft voegt er nog één aan toe in zijn boek "Christendom in de Cultuur" (1981):

- God die bestaat binnen (of tenminste onderhoudt) één specifieke cultuur
 - Zoals de Joden geloofden (en geloven): God is Joods
 - De superioriteit van veel Amerikaanse christen: God is Amerikaan en spreekt Engels
 - De aanhangers en vereerders van de King James Version: de enige ware en gezalfde Bijbelvertaling – God spreekt oud-Engels zoals Shakespeare...
 - Resultaat: we houden het evangelie voor onszelf
 - Of we brengen het evangelie en leggen onze cultuur op (bouwstijl, taal, kleding, orde en liturgie van de kerkdienst, ...)
 - Het voorbeeld van zending in de tijd van Westerse kolonisatie: God is blank! (en heeft zeker geen gekleurde huidskleur!)

We kunnen en dienen er nog een ander idee aan te voegen:
Dualisme – Dit is de enige echte oplossing voor de paradox:

- De christen leeft in twee werelden tegelijkertijd
- Als een amfibie
- Vergelijk Ef.6:12 en 2Kor.10:3
 - Cultuur is corrupt, maar bekering is mogelijk
 - God staat boven maar werkt wel door de cultuur
- Vergelijk nogmaals en begrijp de gedachte achter de volgende teksten (zij spreken elkaar niet tegen!)
 - 2Kor.6:17
 - 1Kor.9:19vv
 - Denk ook aan: Matt.5:13, 14 Zout der *aarde* en licht der *wereld*; dat kunnen we alleen zijn als we betrokken zijn bij de wereld en de aarde!

<<Oscar Griffioen
05.2020